Les 3.3

Luisteren en vragen stellen

Doel Blok 3

Leerlingen leren belangrijke communicatieve vaardigheden, zoals duidelijk communiceren, goed luisteren, vragen stellen, verplaatsen in het gezichtspunt van een ander, verschil van mening overbruggen.

Leskern

De leerlingen leren vragen te stellen in gesprekken, gekoppeld aan de vaardigheden van goed luisteren.

Woorden

vragen stellen, elkaar begrijpen

Hulpzinnen

- Ik wil je wat vragen!
- Wat is er gebeurd?
- Wat is er met jou?

Materialen

- De illustraties uit de vorige twee lessen
- Illustratie Mix en ruil
- Werkblad Mix en ruil - Spelen
- Verschillende voorwerpen uit uw lokaal. Kies voorwerpen die de leerlingen goed kennen en waarover ze eenvoudige vragen kunnen stellen om te raden welk voorwerp u in gedachten heeft (verschillende vormen en kleuren, groot en klein).

Voorbereiding

- Leg voor de les begint de voorwerpen midden in de kring.
- Bedenk een leuke situatie die u heeft meegemaakt waarover leerlingen u vragen kunnen stellen. Denk aan iets leuks dat u gezien heeft of een verjaardag die gevierd is of een leuke ontmoeting met iemand die u al jaren niet gezien had.

Agenda

- Binnenkomer
- Wat gaan we doen en leren?
- Vragen stellen
- Oefenen met vragen stellen
- Wat is er met jou?
- Wat hebben we gedaan en geleerd?
- Afsluiter

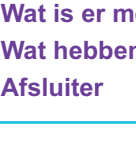

Binnenkomer

Doe een binnenkomer, bijvoorbeeld onderstaande.

Warm of koud klappen

De leerlingen zitten in de kring. Er is een te verstoppen voorwerp. Drie leerlingen worden de klas uitgestuurd. Met de andere leerlingen wordt het voorwerp verstopt zodanig dat het wel zichtbaar blijft. Alle leerlingen gaan in een rustig tempo klappen. De drie leerlingen komen terug en moeten hand-in-hand gaan zoeken. Hoe dichter ze bij het voorwerp zijn des te sneller gaan de leerlingen klappen en andersom. Als het voorwerp is gevonden kunnen drie andere leerlingen naar de gang.

Wat gaan we doen en leren?

Haal aan de hand van de Blokposter en/ of Vreedzame Schooltafel op waar de vorige lessen over gingen. Gebruik hierbij de illustraties.
In deze les gaan we leren hoe je vragen kunt stellen als je met iemand praat.
Vestig de aandacht op de agenda en vraag of deze akkoord is.

Vragen stellen

Zeg enthousiast: *Ik heb gisteren iets leuks mee gemaakt!* En wacht dan even af of leerlingen uit zichzelf doorvragen. *Willen jullie weten wat?*
Laat leerlingen vragen aan u stellen waardoor u kunt vertellen wat u heeft mee gemaakt.
Dus als we **elkaar** *niet* **begrijpen** *kunnen we* **een vraag stellen**. *Zullen we dat eens oefenen?*

Oefenen met vragen stellen

Vestig de aandacht op de voorwerpen op de grond. *Ik denk aan een van deze voorwerpen* (wijs de voorwerpen aan en wijs naar uw hoofd om aan te geven dat u aan een voorwerp denkt. *Hoe kunnen jullie ontdekken waar ik aan denk?* Laat de leerlingen u vragen stellen. Laat daarbij de hulpvragen zien in de digitale les.
Geef de groep een opsteker als het voorwerp is geraden. Laat vervolgens een leerling een voorwerp in gedachten nemen. En laat leerlingen vragen stellen aan de leerling tot het voorwerp geraden is. Geef opstekers voor de vragen die gesteld worden.

Maak tweetallen. Laat van elk tweetal een leerling een klein voorwerp zoeken in de klas, klein genoeg om achter zijn de rug te verbergen. Afhankelijk van het niveau van uw groep kunt u een voorselectie aan voorwerpen klaarleggen. Laat de leerling een plekje zoeken in het lokaal. De ander van het tweetal loopt naar de leerling toe en stelt vragen om er achter te komen welk voorwerp de leerling achter zijn rug heeft. Laat beginnen met: **Ik wil je wat vragen!**
Laat daarna de andere leerling een voorwerp zoeken. En laat ze weer vragen stellen.

U kunt het vragen stellen ook oefenen door een leerling uit de groep in gedachten te nemen en het spelletje Wie is het te spelen. De leerlingen kunnen weer de hulpvragen in de digitale les gebruiken. Laat nu een leerling een andere leerling in gedachten nemen.
Door vragen te stellen kom je meer te weten van elkaar. Je kunt ook vragen stellen als je elkaar niet begrijpt.

Wat is er met jou?

Laat de foto zien in Presenter. Welke vragen zou jij willen stellen aan dit meisje? Laat leerlingen mogelijke vragen stellen. Gebruik de hulpzinnen: **Wat is er gebeurd?** of **Wat is er met jou?** En schrijf ze op een flap.
Dus als je iets wilt weten van elkaar kun je een vraag stellen. Zo laat je zien dat je oor voor iemand hebt. Je komt meer van elkaar te weten. En je leert elkaar beter kennen.

Wat hebben we gedaan en geleerd?

Vandaag hebben we geoefend met vragen stellen.
Vat samen: Door vragen te stellen kom je meer van elkaar te weten. Ook begrijp je beter wat de ander bedoelt. En de ander is blij dat je goed naar hem luistert.
Bekijk met de groep de Blokposter. *In de afgelopen drie lessen leerden we wat we kunnen doen om goed naar elkaar te luisteren.* Laat leerlingen aan de hand van de Blokposter noemen hoe dit kan (elkaar aankijken, elkaar niet onderbreken, letten op lichaamstaal).
Vandaag kwam daar nog het vragen stellen bij.
Kies met de leerlingen wat u van deze les op de Blokposter wilt noteren.

Afsluiter

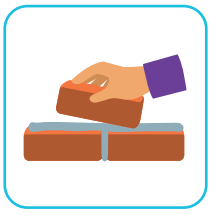
Doe een afsluiter, bijvoorbeeld onderstaande.

Blaadje vangen
De leerlingen staan in de kring. Houd een blaadje (A4) op uw platte hand hoog in het midden van de kring. Noem de naam van een van de leerlingen en laat meteen het blaadje vallen. Deze leerling probeert het blaadje te vangen voor het de grond raakt.
Valt het op de grond, dan moet het blaadje gehalveerd worden. Laat nu de leerling die het blaadje gevangen heeft het blaadje vasthouden en de naam van een andere leerling noemen. Afwisselend een jongen of meisje.
Afhankelijk van de grootte van uw groep kunt u ervoor kiezen om twee kringen te maken.

Leerkrachtgedrag

- Stimuleer dat leerlingen goed naar elkaar luisteren.
- Stimuleer dat leerlingen elkaar vragen stellen.
- Evalueer regelmatig een gesprek of groepsgesprek. Hebben we goed naar elkaar geluisterd? Verwijs hierbij naar de illustraties of de Blokposter.
- Probeer zoveel mogelijk leerlingen vragen aan elkaar te laten stellen in plaats van aan u als leerkracht. Bevorder deze ‘horizontale communicatie door bijvoorbeeld te zeggen: ‘vraag het zelf maar aan…’ Als u ziet dat een leerling dit nog moeilijk vindt, kunt u de leerling een vraag influisteren, maar vervolgens wel zelf laten stellen.

Vervolgactiviteiten

Groepsgesprek; hoe luisteren we naar elkaar?

Houd een kort groepsgesprek over een thema dat speelt in de groep. Vraag hierbij een leerling te observeren hoe er naar elkaar geluisterd wordt. Vraag de leerling halverwege en aan het einde van het kringgesprek wat hij gezien heeft van: elkaar aankijken, niet onderbreken en lichaamstaal.
Vraag een tweede leerling te letten op de vragen die gesteld worden. Helpen de vragen in het gesprek?

Mix en ruil - Waar speel jij graag mee?

Geef iedere leerling een losgeknipt kaartje van het werkblad Mix en ruil - Spelen.

Vertel de leerlingen dat ze gaan oefenen met luisteren en vragen stellen met de werkvorm Mix en ruil. Laat de illustratie Mix en ruil zien.
Demonstreer met een leerling Mix en ruil: A vertelt wat er op zijn kaartje staat en of hij het leuk vindt om daarmee te spelen. B mag vragen stellen over waarom A dat leuk of niet leuk vindt. Daarna van rol wisselen en vertelt B wat er op zijn kaartje staat. A stelt vragen aan B.
De leerlingen houden hun hand omhoog totdat ze een partner hebben gevonden, maken een tweetal en voeren de opdracht uit.
De leerlingen bedanken elkaar, ruilen hun kaartjes en steken weer hun hand omhoog om te laten zien dat ze op zoek zijn naar een nieuwe partner.
Herhaal dit enkele malen.
Voer een nagesprek over de vragen die gesteld zijn.
Geef opstekers over het luistergedrag dat u gezien hebt bij de leerlingen.